

# Pourquoi Pierre °1843

## Jeugdijaren

Pierre Pourquoi werd geboren op 11 september 1843 te Deinze, als zoon van Leo Pourquoi (geboren te Meigem op 9 december 1795 en overleden te Deinze op 15 april 1877) en van Marie Thérèse Degelielle (geboren te Aersele op 20 maart 1809 en overleden te Deinze op 26 november 1879). Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren: Rosalie (1833), Charles-Louis (1837), Jean Baptiste (1839), Marie-Louise (1842), Pierre (1843) en Marie Virginie (1848).

Toen Pierre 20 jaar werd in 1863, moest hij naar de loting. Door middel van loting werd bepaald wie het vaderland mocht (lees: moest) gaan dienen als militair. Vader Leo meldde zich in de plaats van zijn zoon Pierre omdat deze op dat ogenblik in Charleroi verbleef. Gelukkig werd Pierre vrijgesteld wegens broederdienst.

## Huwelijk

Op 26 april 1865 trad Pierre Pourquoi (21 jaar) in het huwelijk met kantwerkster Romana Estella Durosel (23 jaar, geboren te Gent op 12 augustus 1841 en overleden te Deinze op 3 mei 1888). In de bevolkingsregisters van Deinze noteerde men dat Pierre een zijdeweaver was en later visvanger. Een jaar later, op 29 september 1866, verhuisde het gezin Pourquoi-Durosel van Deinze naar Gent.

Uit het huwelijk van Pierre Pourquoi en Romana Durosel werden vijf kinderen geboren:

- > 03-02-1866 Emerence Anna Maria.
- > 31-08-1867 Hortence Maria.
- > 16-03-1871 Alois Louis.
- > 03-11-1872 Clementine Rosalie.
- > 18-09-1874 Marie Juliette.

Romana Durosel was nog maar 46 jaar toen ze overleed. De kinderen waren toen respectievelijk 22, 21, 17, 16 en 14 jaar oud. Pierre Pourquoi was toen 44 jaar. Enkele tijd later leerde hij zijn tweede vrouw kennen: Maria Prudence Claus (geboren te Deinze op 30 april 1856 en overleden te Deinze op 17 januari 1903).

Op 2 april 1890 stapten Pierre (46 j.) en Prudence (33 j.) in het huwelijksbootje.

Marie Prudence had twee natuurlijke kinderen:

- > 24-03-1882 Clementine Claus.
- > 01-06-1886 Maria Magdalena Claus.

Uit het huwelijk van Pierre Pourquoi en Marie Prudence Claus werden te Deinze vier kinderen geboren:

- > 28-11-1890 Maria.
- > 14-01-1892 Gentil.
- > 31-10-1893 Delphine.
- > 16-10-1897 Remi Theopiel. Hij overleed vóór zijn tweede verjaardag.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was Gentil soldaat bij het 3de Escadron Gidsen. In Oye-Plage (Noord-Frankrijk) ontmoette hij zijn toekomstige vrouw. Ze huwden en bleven in Frankrijk wonen.

## Landloper

Het is niet duidelijk waarom Pierre Pourquoi landloper werd.

Pierre was nog geen 60 jaar toen hij terechtkwam in het ouderlingengesticht van Deinze.

Was dat omwille van zijn gezondheid? of omwille van zijn gedrag? Of ...

En blijkbaar hield hij het niet lang uit in het "oud-mannekens-huis". Hij ging dan niet terug naar zijn tweede vrouw of naar één van zijn negen kinderen.

Pierre was 59 jaar toen hij werd aangehouden en voor de rechtbank van Deinze werd geleid. De rechter oordeelde dat hij een landloper was omdat hij zonder middelen van bestaan verkeerde. Daarom werd hij naar de Rijksweldadigheidskolonie van Merksplas gestuurd. Daar arriveerde hij op 7 oktober 1902. Ofschoon hij was veroordeeld voor 2 jaar, verliet hij 4 maanden later de gevangenis, een maand na het overlijden van zijn tweede vrouw.

Gedurende een aantal jaren vond Pierre Pourquoi blijkbaar een oplossing voor zijn probleem, want hij genoot liefst zeven jaar van zijn herwonnen vrijheid. Kreeg hij toch opvang bij één van zijn kinderen?

Vanaf 1910 ging het weer mis. Nu was het de rechtbank van Nevele die hem naar de landloperskolonie stuurde, de eerste keer vanaf 12 november 1910, de tweede keer vanaf 29 maart 1913. Ofschoon de rechter hem toen had veroordeeld tot 3 jaar gevangenis, mocht hij na 1 jaar en 7 maanden al vertrekken.

Dat had alles te maken met de Eerste Wereldoorlog. Om de landlopers te behoeden van misbruiken door de Duitse bezetter, besliste de gevangenisdirecteur dat alle landlopers, die het wensten, vrij mochten vertrekken. Dat gebeurde net voor de Kempen werd bezet door de Duitsers. Bij hun vrijlating kregen de landlopers zelfs nog 5 Bfr mee (dat was het loon van twee dagen werken). Van de ca. 5000 landlopers waren er ca. 3000 die gebruik maakten van dit aanbod, wellicht ook Pierre Pourquoi, want hij werd uitgeschreven op 12 oktober 1914.

Maar wat doe je als vrije persoon in een land dat zopas bezet is?

Waar ga je wonen? Ben je welkom bij je kinderen? Waar ga je werken?

Of vluchtte je, samen met ca. 1 miljoen Belgen, naar Nederland?

Wellicht heeft Pierre Pourquoi geprobeerd de beste oplossing te zoeken.

Uiteindelijk keerde hij (spontaan?) terug naar de landloperskolonie van Merksplas.

Daar overleed hij op 21 december 1915, op 72-jarige leeftijd.

Vermoedelijk werd hij begraven op de landlopersbegraafplaats van Merksplas.

KG

**Bronnen:**

> Archief van de familie Bracke-Pourquoi, e-mailadres: [fernand.bracke@telenet.be](mailto:fernand.bracke@telenet.be)

> Landlopersdossiers in Rijksarchief Antwerpen, via archiefingang M36, RWK 1996-1997.